

**Силабус курсу
ХУДОЖНЯ ТКАНИНА ТА АКСЕСУАРИ**

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Освітньо-професійна програма 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
Кількість кредитів – 7

Рік підготовки – 4, 7-8 семестр

Компонент освітньої програми: вибірковий

Дні занять: понеділок, 12.45-14.05, ауд. Гурт.№1(ДПМ)

Консультації: понеділок 14.20, ауд. Гурт.№1(ДПМ)

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к. пед.н., доц. **Мацшина Зоя Анатоліївна**
магістр образот. мист. **Рублевська Наталія Володимирівна**

Контактна інформація

Zoya.macishina80@ukr.net; 068-214-38-60
nat_alya_art5@ukr.net; 098-265-43-63

Опис дисципліни

У ході вивчення дисципліни «Художня тканина та аксесуари» студенти знайомляться з теоретико-методологічними засадами, предметом, об'єктом, метою, завданням та функціями навчального курсу. Спираючись на основні методологічні принципи народної культури, студенти вивчають витоки національного мистецтва, знайомляться з сучасним станом мистецтва і напрямками подальшого розвитку. В процесі викладання дисципліни в студентів повинно формуватися творче мислення та вміння самостійно аналізувати, комплексно вивчати та застосовувати набуті знання в практичній діяльності. Загалом виконання зазначених аспектів дає можливість студенту створювати художні вироби й аксесуари, беручи за основу місцеві традиції інших видів народної творчості.

Зміст дисципліни «Художня тканина та аксесуари» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері мистецтва, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

	Теми	Результати навчання
1	Змістовий модуль 1 Традиції художнього розпису тканин. Тема 1. Особливості композиції у регіонах України.	Тематика композиційних рішень, масштабність і асиметрія. Творчість видатних майстрів художнього текстилю. Природні мотиви і сюжети з класичної літератури в оздобленні ширм. Мотиви в тканинах модерну.
2	Тема 2-3. Природні і синтетичні фарбники та їх використання у розписі. Традиційні техніки художнього розпису на тканині.	Особливості бавовняних, шовкових, синтетичних тканин. Природні фарбники. Синтетичні фарбники. Використання нових можливостей отримання природних фарбників для тканин. Змішування кольорів. Техніка вільного розпису по тканині. Особливості виконання техніки вільного розпису по тканині. Згущувачі і технічні прийоми в роботі. Розпис «по сирому». Нанесення кольорових плям другого плану. Графічна прорисовка першого плану. Вільний розпис з використанням олійних фарб.
3	Тема 4. Вузликове фарбування тканин.	Механічне резервування тканини різними матеріалами. Технічні прийоми в роботі. Особливості виконання орнаментальних

		композицій. Особливості оздоблення одягових тканин. Закріплення фарб на тканині.
4	Тема 5. Друк на тканині природними і синтетичними матеріалами.	Тверді і м'які штампи. Рапортний орнамент і особливості його нанесення. Виготовлення штемпелів з природних матеріалів для друкування. Способи перенесення малюнка на тканину при виконанні декоративного панно.
5	Змістовий модуль 2. Історія виникнення художнього ткацтва. Роль і місце художнього ткацтва в системі етнокультурних та художніх цінностей України. Тема 6. Становлення та розвиток традиційних центрів художнього ткацтва.	Осередки, майстри художнього ткацтва. Тканини для інтер'єру. Аналіз сучасного стану художніх промислів. Килимарство як один з видів живописного мистецтва.
6	Тема 7. Композиційно-орнаментальні особливості художніх тканин, колорит.	Художнє багатство, різноманітність народних тканин зумовлені численними факторами: матеріалом, функціональним призначенням, техніками виконання, системою орнаментально композиційного вирішення, колоритом тощо. Широкі і вузькі орнаментальні смуги в «ромби», «розети», «павучки», «драбинки» прикрашають рушники, скатертини, наволочки та інші вироби. Килими з квітковим орнаментом.
7	Тема 8. Вивчення основних видів ручного узорного ткацтва.	Інструменти та пристрої для ткання. Вироби з найпростішим полотняним переплетенням. Ворсова техніка та тощо. Сучасні вертикальні ткацькі верстати.
8	Тема 9. Мистецтво гобелену.	Класичний гобелен. Сюжетно-тематичні килими. Сучасні митці художнього ткацтва гобелену.
9	Змістовий модуль 3. Аксесуари та прикраси – невід'ємні елементи образу. Тема. 10. Валяння. Особливості застосування.	Види валяння, особливості виконання. Сухе валяння в оздобленні одягу. Мокре валяння. Особливості виготовлення виробів із вовни. Творчий підхід до виготовлення аксесуарів
10	Тема 11. Аксесуари та прикраси. Валяння аксесуарів.	Способи та особливості валяння аксесуарів-прикрас: брошки, намиста, міні шарфи. Виготовлення прикрас з шовку, атласу. фетру, бісеру тощо. Особливості поєднання різних матеріалів у створенні виробу.
11	Змістовий модуль 4. Аксесуари та прикраси - невід'ємні елементи образу. Тема. 12. Валяння. Особливості застосування.	Види валяння, особливості виконання. Сухе валяння в оздобленні одягу. Мокре валяння. Особливості виготовлення виробів із вовни. Творчий підхід до виготовлення аксесуарів
12	Тема 13. Аксесуари та прикраси. Валяння аксесуарів.	Способи та особливості валяння аксесуарів-прикрас: брошки, намиста, міні шарфи. Виготовлення прикрас з шовку, атласу. фетру, бісеру тощо. Особливості поєднання різних матеріалів у створенні виробу.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку мистецтва, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство.
ЗК 6	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
ЗК 7	Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
ЗК 8	Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
СК 5	Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.
СК 10	Здатність володіти професійними навичками та прийомами художньої діяльності в процесі створення виробів декоративного і прикладного мистецтва.
СК 11	Здатність застосовувати засоби та закони композиції та кольорознавства в практичній художній діяльності.
СК 16	Здатність використовувати знання з історії декоративного мистецтва в процесі створення художньої тканини та аксесуарів.
ПРН 2	Знання та володіння критеріями оцінки якості виконуваних робіт.
ПРН 14	Знання видів і технік декоративно-прикладного мистецтва.
ПРН 20	Володіння професійними навичками та прийомами художньої діяльності в процесі створення виробів декоративного і прикладного мистецтва.
ПРН 21	Володіння практичними основами образотворчої грамоти на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу, володіння культурою виконання творчої роботи.
ПРН 27	Уміння застосовувати закони та теоретичні основи композиції, кольорознавства, рисової геометрії і перспективи в практичній художній діяльності.

Літературні джерела

1. Борецька Є. Я., Борецький М.М., Пухальська А.П. Моделі одягу. Л.: Світ, 2000.
2. Кара-Васильєва Т. Шедеври церковного шитва України (XII – XX ст.). Київ, 2000.
3. Кириченко М. А. Український народний декоративний розпис; Навч. Посіб. – / М. А. Кириченко – К.: Знання – Прес, 2006. – 228 с.
4. Никорак О. І. Українська народна тканина. Львів, 2004.
5. Патлашенко О.А. Основи конструювання одягу: Лабораторний практикум. - К: Арістей, 2003.
6. Радкевич В.О. Моделювання одягу: Підручник. -К.: Вікторія, 2000.
7. Солнцева Г.В. Сучасні моделі жіночих суконь. Донецьк. 2006.
8. Сусак К.Р., Стеф'юк Н.А. Українське народне вишивання. К., 2006.
9. Ірина Цибань. Фелтінг. Усі прийоми сухого валяння. Київ., 2014.- 64 с.
10. Deutsche Romanische Bildteppiche aus den domschatzen zu Halderstadt und Quedlinburg Insel-Verlag Lleipzig 1970 (нім.)

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:
7 семестр (екзамен)

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий завдання (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			30	100
T1	T2-3	T4	T5	T6	T7-8	T9		
10	10	10	10	10	5/5	10		
40				30				

8 семестр (залік)

Поточне тестування та самостійна робота				Сума
Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4		100
T10	T11	T12	T13	
20	20	30	30	
40		60		

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст лабораторних робіт
- 3) Електронне навчання в системі MODLE